

Nieuwsbrief

Van de voorzitter

Heeft de politiek de boeren in Nederland vogelvrij verklaard?

Koning Willem Alexander deed onlangs de wijze uitspraak: “Het stikstofprobleem is een probleem voor ons allemaal”. Hij reageerde hiermee op de acties van boeren tegen het stikstofbeleid van de overheid.

De uitspraak dat de veestapel in Nederland gehalveerd moet worden en de intensieve veehouderij failliet is, was de druppel die de emmer deed overlopen. De onzekerheid voor agrarische bedrijven en boeren gezinnen is enorm. De boeren willen best meewerken aan een rechtvaardige oplossing van het stikstofprobleem. Als het maar op de juiste gegevens is gebaseerd en op basis van vrijwilligheid.

Het huidige kabinetsvoorstel voor stikstofreductie in de veehouderij heeft een te traag effect. Deskundigen pleiten voor een andere aanpak. De kern van het probleem is dat we teveel stikstof importeren in de vorm van krachtvoer en kunstmest, bovendien moeten we het gebruik van fossiele brandstof reduceren.

Als oplossingsrichting wordt gewezen naar intensievere beweiding, mest verdund uitrijden, minder jongvee en eiwitreductie in het rantsoen van de melkkoelen.

Natuur inclusieve landbouw en de kringlooplandbouw zal een gemeen gedachtengoed moeten gaan worden. Mijn bedrijfsopvolger zegt “jullie zijn van de kunstmestgeneratie”. Hij slaat daarmee de spijker op de kop. De huidige generatie boeren zet zich al volop in

voor de reductie van kunstmest en krachtvoer. Natuur inclusieve landbouw en kringlooplandbouw zijn begrippen die gelukkig op steeds meer boerenbedrijven toegepast gaan worden.

De Liemers

Rijdend door de Liemers zien we ontelbaar veel ooievaars en witte reigers. De burger post ze op Facebook en vindt het een idyllisch plaatje. De echte reden dat er hier zoveel ooievaars zijn, is dat er onder de voeten een ongekende muisenplaag is. Totale weilanden worden ontworteld en omgewoeld. Zachte win-

ters, droge perioden in 2018 en 2019 zijn daarvan de oorzaak. Veldmuizen geven ook de voorkeur aan een open landschap met een laag risico op predatie. Hopelijk raken we dit na de winter kwijt door strenge vorst en meer neerslag.

Biodiversiteit

Steeds meer leden van onze vereniging hebben percelenranden en overhoeken met bloemenmengsel ingezaaid. Een kleurrijk beeld, goed voor insecten, bijen en vlinders. Afgelopen jaar hebben we geprobeerd de ons omringende overheden ook te motiveren om akkerranden en bermen te voorzien van het bloemenmengsel. De overheid moet hierin een actievere rol spelen. Bovendien heeft het gebruik van een bloemenmengsel een besparing op de arbeidskosten. Een win/win situatie.

Bedankt dat jullie als leden hebben meegewerkt aan de verbetering van de biodiversiteit. Dit winterseizoen zullen we, als vereniging VSR, een avond organiseren met deskundigen over de optimale grondbewerking en zaaitips van bloemen- / akkerrandenmengsels. De VSR zet haar traditie voort: ook komend seizoen wordt er weer een gratis akkerranden-/bijenmengsel beschikbaar gesteld voor onze leden.

Ons landschap en de biodiversiteit moet optimaal tot bloei komen!

Redoutes op het Gelders Eiland

Wat is een redoute, waar staan ze en hoeveel zijn er?

Een redoute is een uitkijkeuvel die werd opgericht tijdens de tachtigjarige oorlog (1568-1648) langs de verdedigingslinie langs de Waal, door Prins Maurits en verder uitgebouwd door Frederik-Hendrik. Deze linie staat ook bekend als "Mauritslinie" of "Oranje-Limes" (verwijzend naar een vergelijkbare linie langs de Rijn ten tijde van de Romeinse overheersing (50 v. Chr. tot 400 n. Chr.)

Op het Gelders eiland zijn inmiddels 3 redoutes (uitkijkeuvels) opgericht op plaatsen waar ze toentertijd ook gelegen hebben: Geuzenwaard, Carvium Novum en Ossenwaard.

Men kon de troepenbeweging van de vijand volgen en met vlgsignalen en of vuursignalen berichten aan elkaar doorgeven. Vaak werden deze uitkijposten ook wel bewoond.

Tevens waren ze van een verdedigingsmuur of doornenhaag voorzien om indringers te weren.

De betreffende redoute in de Geuzenwaard wordt een hoornwerk genoemd vanwege zijn dubbele functie van uitkijpost en verdedigingswerk.

Vanaf dit Hoornwerk werd tevens de

schipbrug nabij het Tolhuis in Lobith bewaakt.

De ambitie van de gemeente Zevenaar is om deze linie weer zichtbaar te maken in het landschap in samenwerking met de gemeenten langs de Waal.

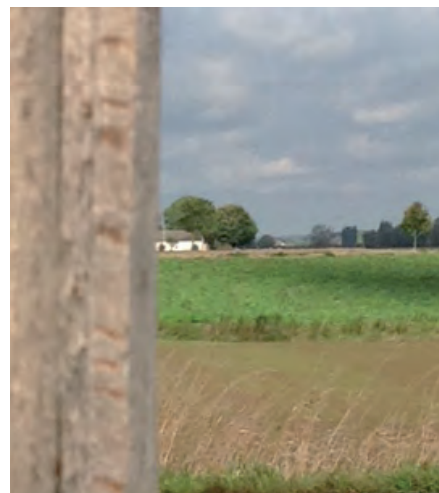
De Romeinse zuil aan de Eltenseweg.

Deze zuil staat precies in de zichtlijn tussen de Redoute Carvium Novum en de Redoute Ossenwaard. Omdat de afstand tussen beide redoute bijna 2.5 km bedraagt is met het oog moeilijk de andere redoute te onderscheiden.

Vroeger heeft er een redoute tussen gelegen op de verhoging nabij de Boerderij de Scholvert in de Ossenwaard.

Om de kijker te helpen is op de zuil een, op de wind, rond draaiende spiegel geplaatst die bij zonnig weer een lichtflits veroorzaakt die op beide redoutes is te zien. Recht boven het flitslicht kan men dan, staande op de redoute, de volgende redoute onderscheiden.

In samenwerking met de ontwikkelaar van het themapark Carvium Novum is gekozen voor een vormgeving middels een romeinse zuil.

Van de coördinator:

LET OP: alleen voor leden in voormalig gemeente Rijnwaarden:

U kunt via de VSR een stookontheffing aanvragen in de gemeente Zevenaar voor het verbranden van snoeihout. De VSR streeft ernaar slechts één keer per seizoen een gebundelde aanvraag in te dienen bij de gemeente. De VSR en de gemeente willen voorkomen dat gedurende het winterseizoen voor elk individu afzonderlijk een stookontheffing aangevraagd dient te worden, want dit kost erg veel tijd.

(Als u liever zelf een stookontheffing aanvraagt, en niet via de VSR, kan dat natuurlijk ook. Zie <https://www.zevenaar.nl/verbranden-snoeihout>)

Hoe kunt u via de VSR een stookontheffing aanvragen?

- Meld u aan tot uiterlijk vrijdag 8 november als u het komend winterseizoen van plan bent snoeihout te verstoken.
- Aanmelden bij coördinator Marije Slijkhuis: tel.nr. 06-12534317 of e-mail marije@rijnstromen.nl: geef dan door: uw naam/adres/email /tel.nr en de stooklocatie. Is de stooklocatie bij de boerderij/ het erf / ander perceel?
- De VSR dient in november voor alle deelnemers tegelijk één aanvraag in bij de gemeente. De gemeente beoordeeld vervolgens onze gezamen-

lijke aanvraag.

- Als u via de VSR een stookontheffing aanvraagt, bedragen de kosten voor u € 30,-
- Zodra de VSR de stookontheffing ontvangen heeft, ontvangt u een afschrift.

Het zou goed zijn snoeihout op een meer duurzame manier te benutten. Snoeihout is houtige biomassa, dit is een duurzame energiebron en kan gebruikt worden voor het opwekken van warmte en elektriciteit.

Marije Slijkhuis
Coördinator VSR

Natuurontwikkeling in de Geitenwaard

Na jaren van plannen maken, overleggen met Provincie, Rijkswaterstaat (RWS) en Staatsbosbeheer (SBB) komt er nu eindelijk van.

Jos Bolk, vlesveehouder uit Aerdt, kan eindelijk zijn vergunning aanvragen voor de Waterwet. Dit is nodig om zijn 32 ha, gelegen in de Geitenwaard, in de uiterwaarden van de Oude Waal, in te gaan richten als natuurgebied.

Hiervoor is er al heel wat water door de Rijn gegaan..... Ongeveer 9 jaar geleden kocht de heer Bolk de grond en de boerderij in de Geitenwaard van de provincie met als doel om zijn bedrijf te kunnen uitbreiden: 'Natuurkoeien.nl'. Een extensief zoekkoeienbedrijf met jaarrondbe-grazing door koeien (van het ras Blonde d'Aquitaine).

Een natuurgebied beheren zodat én flora én fauna daar voordeel van hebben! Dat is het motto van Jos Bolk.

Natuurinclusieve landbouw bij uitstek. Maar er was ook een rekenmodel van RWS dat moest berekenen wat wel en wat niet kon.

In het eerste plan stonden vele hagen en bosjes gepland om ontwikkeling en beschutting te bieden aan diverse planten en dieren. Door nieuwe plannen zoals Ruimte voor de Rivier en nieuwe inzichten van RWS kon dit niet door-gaan en moest het een open gebied blij-ven met doorstroommogelijkheid voor het hoge water op de Rijn.

Na 2 jaar rekenen en 5 modellen verder heeft RWS nu groen licht gegeven om verder te kunnen gaan met de plannen.

De inrichtingsschets ziet er nu als volgt uit: (zie schema onderaan de bladzijde) Bij een hoge waterstand op de Rijn (boven 16 meter?), stroomt het overtollige water via de Bijland in de Geitenwaard. Op de bestaande terp staan de bedrijfsgebouwen en voeropslag.

Hieromheen en vooral erachter, in de luwte van de terp, komt een oobos (van ongeveer 2 ha). Zo vormt dit bos geen belemmering voor de doorstroom.

Verder komen er een tweetal hagen: 0,3 ha: gemengd van meidoorn, sleedoorn, cornoelje, Gelderse roos etc), 16 ha: gedeelte glanshaverhooiland en 13 ha:

gedeelte met kruiden en faunairijk gras-land.

Jos wil met ongeveer 30 koeien met jongvee jaarrond gaan beweiden en zo het natuurgebied gaan ontwikkelen en beheren.

In het oostelijke gedeelte van de Geitenwaard is SBB bezig met het inrichten van dat gebied.

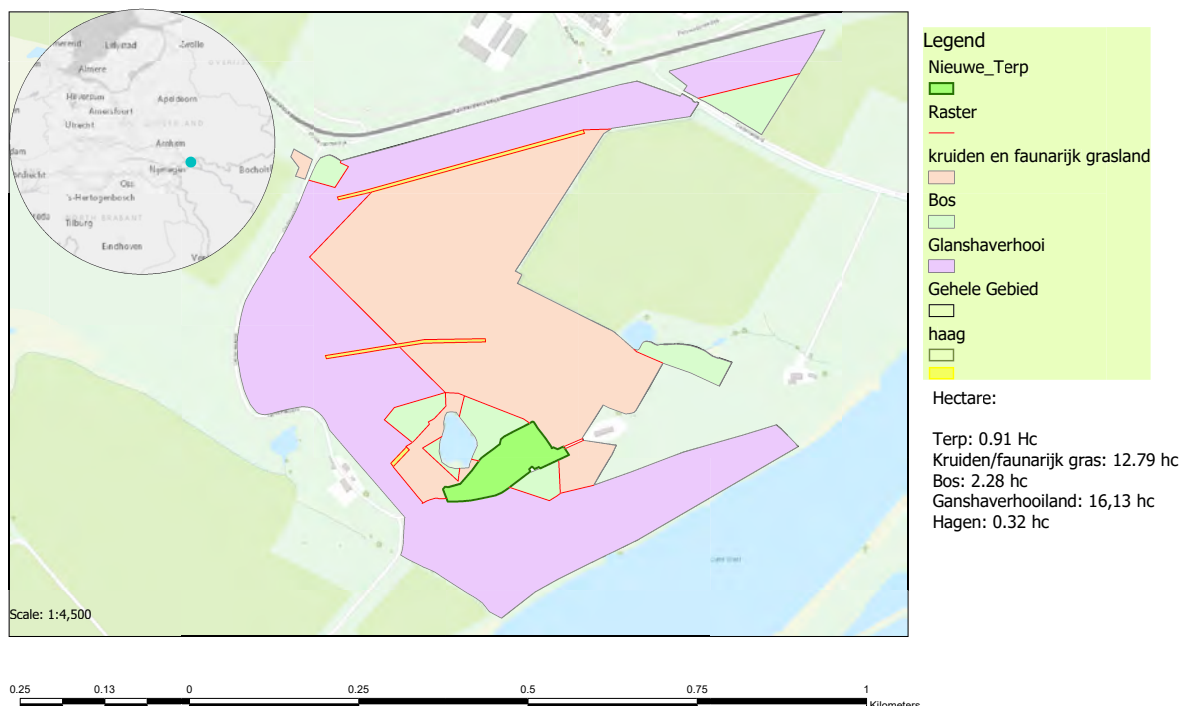
Zij kiezen voor hardhoutoobos dat daar aangeplant wordt. Dit is daar wel toege-staan door RWS omdat daar geen opstu-wing plaatsvindt, alleen berging van het water bij hoge waterstanden.

Door de inrichting van de Geitenwaard ontstaat er een prachtig gebied met land-bouw en natuur, ontwikkelt en beheert door een agrariër op een duurzame manier!

Als het hoge water nog even op zich laat wachten kan de inrichting nog dit jaar beginnen....

GEITENWAARD OBJECTGEBIED BOLK

Water

Als je Carvium Novum inloopt is het eerste wat je opvalt natuurlijk het water. Naast bos ervaren mensen ook een waterrijke omgeving als mooi en rustgevend. Hoe komt dat? Omdat het water beweegt en altijd weer anders is? Omdat we het associëren met zorgeloze zomerdagen waarin je er lekker in rond spartelt? Het aan de kant zitten met je hengel en even helemaal niets hoeven? Wat het ook is, water trekt aan.

Naast mooi is het natuurlijk een eerste levensbehoefte voor planten en dieren. En dat hebben we ons afgelopen zomer weer extra gerealiseerd. Net als vorig jaar viel er opnieuw weinig regen, zeker in het oosten van het land. De maisakkers stonden er op veel plaatsen droevig bij en ook zie je overal dode bomen. We hebben gebrek aan water!

En dat is heel on-Nederlands. Wij leven namelijk in een rivierdelta en die hoort nat te zijn. Van oorsprong waren onze gronden bedekt met oobossen, moerassen en hoogvenen. Geen erg gastrijke plekken voor mensen. Alleen op de rivierduinen, oeverwallen en de stuuwal kon je wonen en akkers aanleggen. Maar we leerden hoe we land konden ontwateren en we zijn daar goed in geworden. Daarom kunnen we met bijna 18 miljoen mensen in Nederland wonen en werken. Maar er doen men blijvende problemen op.

De grond in het Westen van ons land is zover ingeklonken dat het meters onder zeeniveau ligt. Het kost heel veel moeite om het zoute kwelwater vanuit de Noordzee buiten te houden.

Het oosten ligt hoger en heeft daar geen last van. Wel zijn hier de grondwaterstanden inmiddels dramatisch gedaald. Dat heeft een aantal oorzaken; We pompen veel op voor industrie, landbouw en drinkwater. We voeren oppervlakte water heel snel af om de landerijen droog te houden én het regende erg weinig. Een gevaarlijke combinatie.

De waterschappen, boeren en andere landeigenaren gingen over tot het schutten van sloten.

Overlopen bij sluizen werden opgetrokken zodat het water er pas over heen gaat als het peil hoger staat. Maar als er meer van dit soort zomers volgen moeten we blijvender maatregelen nemen.

Een ervan is het op grotere schaal opslaan van water. En hiervoor kunnen we dezelfde soort voorzieningen gebruiken die in de jaren 90 met Plan Ooievaar zijn aangelegd om juist hoogwaterpieken het hoofd te bieden. In de verbrede uiterwaarden, de nieuwe plassen, de aangelegde nevengeulen en moerasbedden kan hemelwater verzameld en opgevangen worden. Hier kan het rustig de bodem inzakken en grondwaterpeilen aanvullen. Ook Carvium Novum kan als zodanig functioneren.

Door de grote variatie in de inrichting kunnen rietkragen en waterplanten op alle niveaus als natuurlijke filters fungeren. Daarbij trekken ze allerlei verschillende soorten insecten, vogels en amfibieën aan. Bovendien verbreedt Carvium Novum het smalste stuk van Natuurreservaat de Rijnstrangen met honderden meters en dat komt de weerbaarheid van dit kwetsbare gebied ten goede.

COLOFON:

Redactie nieuwsbrief:

Annette van Steen

email: a.v.steen@live.nl

Mirjam Grob

email: mirjamgrob@hotmail.nl

Sekretariaat:

T. Bus - Stolwijk

Wilhelminalaan 1

6901 DA Zevenaar

telefoon: 0316-845262

email: toetenburg@live.nl

Website VSR:

www.rijnstromen.nl

Lay-out & druk

CP Grafimedia / EB

Verspreiding:

T. Bus - Stolwijk